

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Вступ до соціологічної професії

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	1
Семестр	1

Статус обов'язкова дисципліна
Форма навчання Денна та заочна

ECTS	4
Годин	120

Семестровий контроль Екзамен
Індивідуальне завдання ДКР

Інформація про викладача

ПІБ	Єнін Максим Наїмович Доцент кафедри соціології Кандидат соціологічних наук
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/faculty-2
e-mail	yeninmaksym@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна	36	72	36	72	0	0
Заочна	2	4	2	4	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Основна мета навчальної дисципліни: формування у студентів уявлень щодо реальної професійної діяльності, освоєння ефективних прийомів навчальної діяльності, а також соціально-психологічна допомога студентам в адаптації у ВНЗ, виховання у студентів почуття відповідальності шляхом побудови адекватного уявлення про професію соціолога.

Навчальна дисципліна «Вступ до соціологічної професії» належить до циклу загальної підготовки. Дисципліна «Вступ до соціологічної професії» пов'язана з такими навчальними дисциплінами як історія соціологічної думки; загальна соціологія; методологія, методи та технології соціологічних досліджень.

Завдяки засвоєнню змісту дисципліни студенти матимуть можливість сформулювати уявлення про обрану професію, розширити відомості про майбутню професійну діяльність. Викладач надаватиме цілісний огляд специфічних особливостей професійної діяльності соціолога; вимоги до теоретичної підготовки і практичної діяльності соціолога.

На заняттях буде виявлено особливості соціологічного підходу до вивчення суспільства, відмінність соціології від інших наук, що мають справу з вивченням суспільних явищ і процесів, суспільне значення соціології, структура соціологічного знання.

Студенти вмітимуть демонструвати соціологічну уяву (мислення) при аналізі соціологічних явищ та процесів; самостійно працювати з бібліотечними каталогами; користуватись архівами сайтів провідних в Україні соціологічних журнальних видань; використовувати електронні носії навчальної та наукової інформації; працювати з першоджерелами (аналізувати, конспектувати). Для проміжної атестації з дисципліни передбачається засвоєння студентами знань щодо специфіки соціологічного пізнання, сфери працевлаштування соціолога, його компетенцій.

Для максимальної оцінки з дисципліни передбачається вміння студентами на основі конкретних кейсів (художньої літератури з соціальної проблематики) продемонструвати соціологічну уяву з використанням основних соціологічних понять (соціальний статус, соціальна роль, соціальний інститут, соціальна мобільність і т. д.), показу особистісних проблем діючих осіб через призму суспільних, виявлення соціальних чинників, що впливають на життя окремого індивіда, взаємозв'язки між особистою біографією людини та ходом світової історії й особливості суспільної ситуації.

Перелік тем

Розділ 1. Професія соціолога у сучасному світі.

Тема 1. КПІ ім. Ігоря Сікорського: презентація ВНЗ та факультету соціології і права

Тема 2. Соціологія як наука про суспільство. Специфіка соціологічного пізнання

Тема 3. Сфери працевлаштування соціолога

Тема 4. Структура соціологічного знання. Провідні соціологічні теорії.

Тема 5. Методи соціології: загальний огляд кількісних та якісних методів

Тема 6. Суспільство та основні етапи його розвитку

Тема 7. Суспільство та його соціальна структура

Тема 8. Проект і програма соціологічного дослідження

Тема 9. Підготовка анкети. Основні вимоги до інструментарію (анкети).

Тема 10. Підготовка анкети. Помилки формулювань питань та варіантів відповідей

Тема 11. Кодекс професійної етики студента КПІ ім. Ігоря Сікорського. Етичні норми в професійній діяльності соціолога.

Розділ 2. Соціологічна уява та соціологічний стиль мислення

Тема 12. Соціологічна уява як необхідний компонент професійної майстерності соціолога (на основі роботи Ч. Р. Міллза про соціологічну уяву)

Тема 13. Особливості соціологічного мислення та призначення соціології (на основі роботи З. Баумана «Мислити соціологічно»)

Тема 14. Особливості соціологічного мислення, засоби та можливості соціології (на основі роботи З. Баумана «Мислити соціологічно»)

Тема 15. Основні методологічні підходи до вивчення суспільства та їх обмеженість (на основі роботи Пера Монсона «Лодка на алеях парку»)

Розділ 3. Основні етапи розвитку соціологічної думки

Тема 16. Проблеми періодизації розвитку світової соціологічної думки. Протосоціологія: головні персоналії. Історичні, соціокультурні та теоретичні передумови виникнення соціології як самостійної науки

Тема 17. Етапи розвитку соціології: основні напрямки та їх представники

Тема 18. Глобалізація та дискусія про її наслідки в соціології

Результати навчання

1

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання об'єкту і предмету соціології, відмінності соціології від інших наук, що мають справу з вивченням суспільних явищ і процесів.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 1
2	Знання структури соціологічної теорії	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 2
3	Знання сфер працевлаштування та професійних навичок соціолога.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 3
4	Знання структури соціологічного знання, соціальної структури суспільства	відповіді на семінарських заняттях; презентація	Тиждень 4-5
5	Вміння визначати об'єкт, предмет, мету, завдання соціологічного дослідження, робити інтерпретацію та операціоналізацію понять	відповіді на семінарських заняттях, виконання практичного завдання	Тиждень 6-8

¹ Learning outcomes.

Вступ до соціологічної професії

6	Вміння робити критичний аналіз інструментарію (анкети) соціологічного дослідження	відповіді на семінарських заняттях, виконання практичного завдання, ДКР	Тиждень 9-10
7	Знання кодекс професійної етики студента КПІ ім. Ігоря Сікорського, етичних норм в професійній діяльності соціолога.	відповіді на семінарських заняттях, виконання практичного завдання	Тиждень 11-12
8	Вміння використовувати соціологічну уяву в аналізі соціальних явищ та процесів	відповіді на семінарських заняттях; дискусія	Тиждень 13-16
9	Знання основних етапів та передумов глобалізації, дискурсу щодо позитивних та негативних наслідків глобалізації, теорій глобальної стратифікації	відповіді на семінарських заняттях; дискусія, МКР	Тиждень 17-18

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни «Вступ до соціологічної професії» проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач ознайомлює студентів зі специфікою соціологічної професії, соціологією як наукою, розширити відомості про майбутню професійну діяльність, соціологічним підходом до вивчення суспільства, особливостями соціологічного мислення. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять.

Отримавши базові знання щодо специфіки соціологічного мислення студенти пишуть есе (тема домашньої контрольної роботи на вибір):

- 1) Соціологічне мислення як сила вільної людини (робота З. Баумана «Мислити соціологічно»).
- 2) Специфіка соціологічного знання про суспільство (робота З. Баумана «Мислити соціологічно»).
- 3) Пізнавальні можливості та обмеження соціології в поясненні суспільства (робота Пера Монсона «Лодка на алеях парка»).

Результати есе студенти презентують під час одного з семінарських занять. Домашня контрольна робота спрямована на відпрацювання навичок наукової роботи студентів та роботи з першоджерелами.

Вступ до соціологічної професії

Основною формою роботи на семінарському заняття є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додатково оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Екзамен проводить усно і передбачає виконання 2 завдань:

1. Обговорення тексту першого розділу книги Чарльза Райта Мілза «Соціологічна уява». Студенти повинні навести власні приклади для ілюстрації основних думок книги Мілза. Можна оформити свої ідеї у формі творчого есе (2-3 сторінки).

2. Заздалегідь оберіть будь-який художній твір, використовуючи соціологічну уяву, проаналізуйте його зміст. Свої думки оформлюєте у вигляді коротких тез та перекажіть їх зміст на іспиті (письмово до 5 сторінок) та з показом презентації. Покажіть сюжетну лінію: ключові діючі особи, основні події, головний смисл, який хотів донести автор. Опис сюжетної лінії важливо подати з використанням основних соціологічних понять (соціальний статус, соціальна роль, соціальний інститут, соціальна мобільність і т. д.). Також Ви повинні показати особисті проблеми діючих осіб через призму суспільних (як, наприклад, економічна криза, безробіття, війни, голод, дискримінація в різних її формах та багато ін.), розглянути індивідуальні події як прояви суспільного життя; виявити соціальні чинники, що впливають на життя окремого індивіда, взаємозв'язки між особистою біографією людини та ходом світової історії й особливості суспільної ситуації.

Навчальні ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	54	3	18	54
2.	Домашня контрольна робота (ДКР)	6	6	1	6
3.	Модульна контрольна робота (МКР)	10	10	1	10
4	Екзамен	30	30	1	30
	Всього				100

Семестрова атестація студентів

Вступ до соціологічної професії

Обов'язкова умова допуску до заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$
2	Домашня контрольна робота (ДКР)	$RD \geq 12$

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Можливість отримання оцінки «автоматом»: ні.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування ДКР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але ДКР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання ДКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення.

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / публікація тез	10 балів	За кожний тиждень затримки із поданням ДКР нараховуються	-2 бали
Участь у 2 турі Всеукраїнської студентської олімпіади	10 балів		

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Вступ до соціологічної професії

Публікація наукової статті	20 балів		
----------------------------	----------	--	--

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентам матеріалу.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ⁴		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ⁵	≥ 20 балів	≥ 40 балів
	...	—	+

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

⁴ Там само.

⁵ Там само.

Вступ до соціологічної професії

--	-----	-----	-----	-----

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ЗО 8 Вступ до соціологічної професії			
Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ФК 1	Здатність проводити соціологічні дослідження	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, екзамен
ФК 4	Здатність виявляти соціальну проблематику суспільних процесів	Метод кейсів, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка
ФК 6	Здатність діяти на основі професійно-етичних міркувань (мотивів)	Проблемний, імітаційний, ділова гра	Практична перевірка, МКР
ЗН 2	Основ науково-дослідницької діяльності, методів, методології, процедур та професійно-етичних стандартів проведення соціологічних досліджень	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, проектування	ДКР, практична перевірка
ЗН 7	Сучасних дискусій та рефлексій щодо досліджень соціального, політичного, культурного, економічного, наукового життя	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	ДКР, практична перевірка
УМ 4	Ставити цілі проектної діяльності, реалізовувати навички комунікації з учасниками проекту	Метод кейсів, імітаційні методи	Практична перевірка